

Szekszárdi SZC
Vályi Péter Szakképző Iskolája és
Kollégiuma

7090 Tamási, Deák F. u. 6-8.
Tel.: 74/471-127, Fax: 74/471-324
e-mail: valyi@valyipeter.szekszardiszc.hu
www.valyipeter.szekszardiszc.hu

HÁZIREND

Szekszárdi SZC Vályi Péter Szakképző Iskolája és Kollégiuma

Tamási, 2016. október 15

Tartalomjegyzék

1. Általános rendelkezések.....	3
2. A tanuló jogai.....	3
3. A tanuló kötelességei.....	6
4. Általános szabályok.....	7
5. Az iskola munkarendje.....	9
6. A tanuló munkájának elismerése, jutalmazásának elvei és formái	11
7. Mulasztások igazolása.....	11
8. Fegyelmező, fegyelmi intézkedések és alkalmazásuk elvei	14
9. A tanulók önszerveződésének, véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái ...	16
10. Gyakorlati oktatás.....	17
11. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	18
12. A tanulói jogviszony szüneteltetése, megszűnése.....	19
13. A térítési díj, tandíj, hozzájárulás fizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályok	20
14. A szociális támogatás megállapításának és felosztásának elvei	21
15. Egyéb rendelkezések	21
16. Értelmezés.....	21
17. Záró rendelkezések.....	22

1. Általános rendelkezések

A házirend az iskola belső életét szabályozza, a tagintézmény egyik alapdokumentuma. Betartása és betartatása a tagintézmény minden tanulójának és dolgozójának, a feladatellátásban szolgálatot teljesítőknek joga és kötelessége.

Hatályos az iskola teljes területén, telephelyein és azok közötti közlekedés alkalmával, illetve a szervezett iskolai és iskolán kívüli rendezvényeken, programokon, ha az eseményen való részvétel az iskola szervezésében történik, így a közösségi szolgálatra is.

A házirend érvényes a tanulókra, a tanulók nevében eljáró szülőkre, a pedagógusokra és a tagintézmény dolgozóira, az intézmény feladatellátásában közreműködő személyekre, az iskola területén felnőttképzésben részt vevőkre egyaránt.

A Digitális Középiskola tanulóit mindazon jogok megilletik, és mindazon kötelességek terhelik, melyek az iskola házirendjében rájuk - sajátos munkarendjük folytán - vonatkoztathatóak.

A házirend megsértése esetén számonkérésnek, fegyelmi eljárás lefolytatásának van helye.

A házirend módosítását meghatározott eljárás keretében a házirend 18.6 pontjában leírtak szerint lehet kezdeményezni.

A nevelési-oktatási intézmény házirendjét nevelési-oktatási intézményben a nevelőtestület, az SZMK (szülői munkaközösség) és az intézményi diákönkormányzat véleményének kikérésével fogadja el. A házirend azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A házirend nyilvános.

A házirend a hatályba lépés napjától visszavonásáig érvényes.

2. A tanuló jogai

A tanuló joga, hogy személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsák. A tanulót nem érheti hátrány lelkiismereti meggyőződése, véleménye, kifejtett nézete miatt. Ha a tanuló úgy érzi, hogy a jogában megsértették, segítségért fordulhat pedagógusához, osztályfőnökéhez, az igazgatóhelyettesekhez, a diákönkormányzathoz, az iskola igazgatójához.

A tanuló joga, hogy választó és választható legyen a diákérdekeket képviselő szervezetekbe. A választás részletes szabályait a diákönkormányzat SZMSZ-e tartalmazza.

A tanuló joga, hogy vele szemben kollektív büntetéseket ne alkalmazzanak, más viselkedése miatt hátrány ne érje.

A tanuló joga, hogy tanórai munkáját zavartalan körülmények között végezhesse.

A tanuló joga, hogy részt vegyen tanórán kívüli foglalkozásokon. A tanévben meghirdetett foglalkozásokról az osztályfőnök, vagy a szaktanár, szakoktató ad tájékoztatást.

A Digitális Középiskola tanulójának joga, hogy a tanulástervezéshez, tanulmányai mentális és egyéb feltételeinek megteremtéséhez, gyorsabb ütemű előrehaladása érdekében mentori segítséget vegyen igénybe.

A tanuló joga, hogy igénybe vegye az iskolában működő képesség-kibontakoztató, fejlesztő egyéni és kiscsoportos foglalkozásokat.

A tanuló, nevére szóló és az iskolába érkező postai küldeményt az iskola titkárságán veheti át. A küldeményt nem bontják, és nem iktatják.

A tanuló joga, hogy kérje érdemjegyeinek felülvizsgálatát abban az esetben, ha azt törvénysértő módon, vagy nem az iskola pedagógiai programjában rögzített tárgyi törzsanyag és osztályozási elvek alapján állapították meg. Az ilyen irányú kérvényét írásban az iskola igazgatójához kell benyújtania.

A tanuló joga, hogy szociális kedvezményekben és társadalmi juttatásokban részesüljön. Az adható segélyek, tankönyvtámogatások felosztásának elveiről tanévenként az főigazgató dönt. Az egyes tanulóknak adandó támogatások összegéről az igazgató dönt.

A tanuló joga, hogy rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön. Az egészségügyi ellátás formáit az SZMSZ tartalmazza.

A tagintézményünkkel tanulói jogviszonyban álló tanuló joga, hogy az iskolai könyvtárat használja. Az iskolai könyvtár SZMSZ-ét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

A tanuló joga, hogy hozzájusson a tanulmányai folytatásához és jogai gyakorlásához szükséges információkhoz. E joga érvényesülése érdekében használhatja a könyvtárban megtalálható továbbtanulási dokumentumokat és az iskola igazgatójánál és igazgatóhelyetteseinél, valamint titkárságán megtalálható, az őt érintő iskolai szabályzatokat, az oktatással kapcsolatos jogszabályokat.

A Digitális Középiskola tanulójának joga, hogy a virtuális iskolában megtalálja mindazokat a tananyagot - önálló tanulásra alkalmas elektronikus tankönyveket, feladatlapokat, tesztek, egyéb segítséget – amelyre tanulmányai folytatásához szüksége van.

A Digitális Középiskolában (ITAK) tanulók online módon, a program által biztosított digitális felületen vagy e-mailben kapnak tájékoztatást. Az ITAK-on (itak.szekszardiszcz.hu) keresztül a tanulók kapcsolatot tarthatnak tanáraikkal-, mentorokkal és osztálytársaikkal, valamint visszajelzést kap tanulmányairól.

A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával véleményt nyilvánítson az oktató pedagógusok munkájáról. Az iskola partnervizsgálati rendszert működtet, melynek keretében a diákok rendszeres időközönként véleményt mondhatnak a pedagógusok munkájáról. Ennek pontos szabályait a tagintézményi dokumentumok tartalmazzák.

A tanuló osztályfőnökétől felvilágosítást kérhet érdemjegyeiről. A tanuló és a szülő a tanév elején, ill. 9. év elején belépési kódot kap, amelynek segítségével az elektronikus naplóban online hozzáfér E-napló kivonatához, megtekintheti érdemjegyeit, hiányzásait, dicséreteit, hivatalos bejegyzéseit.

A tanuló joga, hogy a témazáró dolgozat idejét, témáját 5 tanítási nappal korábban megismerje, és azt a szaktanár szóban bejelentse. Egy tanítási napon maximum két témazáró dolgozatot lehet írni. Ennél több dolgozat íratása esetén a hetes köteles jelezni tanárának vagy osztályfőnökének.

A tanuló joga, hogy dolgozatainak, írásbeli munkáinak érdemjegyeit, a szóbeli értékelések során szerzett jegyeit 10 tanítási napon belül az elektronikus naplóban megtekinthesse, írásbeli munkáit megnézhesse, a munkájában elkövetett hibáiról visszajelzést, értékelést kapjon. A tanár hiányzása esetén eltelt munkanapok ebbe a 10 napba nem számíthatók bele. Amennyiben a tanuló kijavított dolgozatát a 10. tanítási napon sem kapja meg, mérlegelheti, hogy kéri-e az adott érdemjegyet vagy nem. A tanuló az általa vitatottnak ítélt, hibásnak tartott javításra a javító tanárnál rákérdezhet. A tanuló az általa ezek után is vitatottnak ítélt esetben írásbeli panasszal fordulhat az iskola igazgatójához.

A tanuló kötelessége, amennyiben hiányzott, hogy a tananyagot egyéni egyeztetés alapján pótolja, melyhez szaktanára, osztályfőnöke segítségét kérheti.

A tanuló joga, hogy kérje átvételét másik osztályba vagy tanulócsoportba, illetve, hogy vendégtanulói jogviszonyt létesítsen másik iskolában. Írásbeli kérvényének elbírálásáról az iskola igazgatója 15 napon belül dönt.

A szakgimnázium 11. a 12. és a 13. évfolyamán a tanulónak lehetősége van emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokon részt venni. A választás pontos feltételeit az SZMSZ tartalmazza.

A tanuló joga, hogy részben vagy egészében kérje felmentését a tanórak látogatása alól. A felmentés feltételei az SZMSZ-ben találhatóak. Az erre vonatkozó írásbeli kérvényét indoklással az iskola igazgatójához kell benyújtania, aki azt 10 munkanapon belül elbírálja.

A tanuló joga, hogy Szakértői Bizottság, ill. Nevelési Tanácsadó által kiállított szakértői véleményben megfogalmazott javaslat alapján részben vagy egészében kérje felmentését az értékelés alól. A felmentés feltételei az SZMSZ-ben találhatóak. Az erre vonatkozó írásbeli kérvényét indoklással az iskola igazgatójához kell benyújtania, aki a felmentésről 10 munkanapon belül határozatot hoz.

A tanuló, a szülő, az iskola, a kollégium döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - a gyermek, tanuló érdekében eljárást indíthat, kivéve a magatartás, a szorgalom, valamint a tanulmányok értékelését és minősítését. Eljárás indítható a magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése ellen is, ha a minősítés nem az iskola által alkalmazott helyi tantervben meghatározottak alapján történt, illetve a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

A fenntartó jár el és hoz másodfokú döntést a jogszabálysértésre hivatkozással benyújtott kérelem, továbbá a tanulói jogviszony, valamint kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a tanulói fegyelmi ügyekkel kapcsolatban érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelem tekintetében.

A tanuló, illetve szülő joga továbbá, hogy saját, illetve gyermeke ügyében, valamint a közérdekű igényérvényesítés során igénybe vegye az oktatásügyi közvetítői szolgálatot.

3. A tanuló kötelességei

A tanuló kötelessége, hogy a pedagógiai programban foglalt tanulmányi kötelezettségeinek eleget tegyen, felkészüljön a tanórákra, házi feladatait elkészítse. Adott tantárgy, illetve tananyagegység követelményei (pl. kötelező olvasmányok, memoriterek, gyűjtőmunka, témazáró dolgozatok, portfólió, stb.) tanévre vonatkozó teljesítésének feltételeit és nem teljesítésének következményeit a szakmai munkaközösségek határozzák meg, amelyet minden pedagógus a tanév elején ismertet és írásban rögzítet a tanulóval. A fenti szabályok érvényesek a kiadott házi feladatokra is, amennyiben a tanuló a házi feladat ismertetésekor nem hiányzott.

A tanuló kötelessége, hogy az írásbeli számonkéréseken jelen legyen, a dolgozatokat megírja, a tantárgyak/tananyagegységek teljesítési követelményeinek megfelelően. Annak a tanulónak, aki a vizsgán vagy az írásbeli dolgozat alatt meg nem engedett segédeszközt használ (jegyzet, puska, mobiltelefon, stb.), elért teljesítményét érvénytelennek kell tekinteni és elégtelenre kell értékelni.

A tanuló köteles a meg nem írt, vagy érvénytelennek nyilvánított témazáró dolgozatot pótolni. A pótlás időpontjáról a szaktanár tájékoztatja a tanulót. Ha a tanuló a pótló dolgozat írásán nem jelenik meg, hiányzását igazolatlanoknak kell tekinteni.

A tanuló kötelessége, hogy a tanórákon jelen legyen, hiányzásait e házirendben szabályozottak szerint igazolja. A tanulónak kötelessége továbbá, hogy azokon a tanórákon kívüli foglalkozásokon is megjelenjen, amelyekre előzetesen jelentkezett, és hiányzásait ugyancsak igazolnia kell.

A tanuló tanszereit és az ellenőrző könyvét, valamint a diákigazolványát minden tanítási napon köteles magával hozni.

Tanuló az elveszett ellenőrző helyett másikat csak az osztályfőnök tudtával és közreműködésével igényelhet. Az ellenőrző árát, az igénylés eljárásrendjét minden tanév kezdetén kiadott igazgatói utasítás tartalmazza.

A testnevelési felszereléssel nem rendelkező tanulók az óra folyamán a tornateremben, a tanár által kijelölt helyen tartózkodnak. A testnevelési felszerelés hiánya esetén a tanuló köteles a testnevelő tanár által megszabott feladatokat végrehajtani. Amennyiben a tanuló ezt megtagadja, órai munkájára elégtelen adható.

A tanuló kötelessége, hogy magatartása fegyelmezett legyen, a házirend előírásait, a tanórai, a tanórán kívüli foglalkozások rendjét és a létesítményekre vonatkozó különleges szabályokat tartsa be.

A tanuló kötelessége, hogy az iskolai könyvtár használata során az iskolai könyvtár működési szabályzatában foglaltakat betartsa. Ezért a szabályzat tanulókra vonatkozó részeit a kezdő évfolyamokon, a tanév elején az osztályfőnök ismerteti, tudomásul vételét a tanuló aláírásával igazolja. A működési szabályzat be nem tartása esetén osztályfőnöke a könyvtáros javaslata alapján a tanulót fegyelmező intézkedésben részesíti és a tanuló ellen fegyelmi eljárást indít.

A tanuló kötelessége, hogy védje a személyi és közösségi tulajdont. A tanuló kötelessége, hogy megőrizze, továbbá az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit. A lopás vagy rongálás tényét köteles azonnal jelezni az iskola valamely dolgozójának.

A tanuló kötelessége, hogy az intézmény vezetőinek, pedagógusainak, az iskola alkalmazottainak, az intézmény feladatellátásában szolgálatot teljesítőknek, tanulóársainak emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa, segítse tanulóársait.

A tanuló kötelessége, hogy az intézmény vezetőinek, pedagógusainak, az iskola alkalmazottainak, az intézmény feladatellátásában szolgálatot teljesítők utasításait teljesítse.

A tanuló kötelessége, hogy a beosztási rend szerint ügyeletes, hetes teendőket lásson el.

A tanuló a terem elhagyásakor, illetve legkésőbb az utolsó óra után köteles a helyén rendet tenni.

A tanuló kötelessége, hogy óvja saját és társai testi épségét, egészségét, a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola, kollégium alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt. A munkavédelmi felelős a tanulói balesetekről jegyzőkönyvet vesz fel.

A tanuló kötelessége, hogy részt vegyen az iskola által szervezett kötelező egészségügyi és szűrővizsgálatokon, hiányzásait a házirendben szabályozottak szerint igazolja.

Köteles minden tanuló a munkavédelmi és tűzvédelmi előírásokat betartani, társait a szabályok betartására figyelmeztetni. A tanév kezdetekor az osztályfőnök a tanuló tudomására hozza a szabályzatok tartalmát, melynek megismerését a tanuló aláírásával igazolja.

A tanuló köteles az iskolai ünnepélyeken, megemlékezéseken és rendezvényeken részt venni. Ha a tanuló hiányzik, hiányzását igazolnia kell. Ha a tanuló iskolai ünnepegről, a tanulók számára szervezett rendezvényről, pl. szalagtűzről, ballagásról igazolatlanul hiányzik, következő fegyelmező/fegyelmi fokozatot kapja.

A tanuló köteles életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai és kollégiumi elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett - a házirendben meghatározottak szerint - közreműködni saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, kollégiumi foglalkozások, rendezvények előkészítésében, lezárásában.

A tanuló kötelessége, hogy megtartsa az iskolai tanórai és egyéb foglalkozások, a kollégiumi foglalkozások, az iskola és a kollégium helyiségei és az iskolához, kollégiumhoz tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, az iskola, a kollégium szabályzatainak előírásait.

A tanuló köteles az intézmény szabályzataiban, különösen a Szervezeti és Működési Szabályzatban, a Pedagógiai Programban, a Kollégium Házirendjében, a Könyvtár SZMSZ-ében, a tanulóra vonatkozó előírásokat betartania.

A tanulótól elvárjuk, hogy a volt iskolája kérésére a szakmai vizsgája sikeres befejezését követően – feltéve, hogy nem létesített foglalkoztatási jogviszonyt – három éven belül – jogszabályban meghatározottak szerint – a pályakövetési rendszernek az iskolában megszerzett szakképesítése hasznosulásával kapcsolatban adatot szolgáltatson.

A tanuló köteles a társadalmi együttélés egyéb, erkölcsi és jogi szabályait betartani.

4. Általános szabályok

Balesetvédelmi okokból tilos tanórákon és gyakorlati foglalkozásokon a munka- és balesetvédelmi szabályzatokban foglaltak megszegése. Az egyes tanórákon, szakmai gyakorlati foglalkozásokon érvényes szabályokat a szaktanárok, szakoktatók a tanév kezdetén ismertetik a tanulókkal. A tanulók a szabályok megismerését és tudomásul vételét az oktatást igazoló jelenléti íven aláírásukkal igazolják.

Az iskola a tanulói jogviszonyhoz köti az iskola berendezési és felszerelési tárgyainak használatát.

Az iskola minden dolgozója és tanulója felelős

- ✓ a közösségi tulajdon védelméért, állagának megőrzéséért,
- ✓ az iskola rendjének és tisztaságának megőrzéséért,
- ✓ a takarékos energiafelhasználásáért, valamint
- ✓ a tűz- és balesetvédelmi szabályok betartásáért.

Az iskola tornatermében, tanműhelyeiben, szaktantermeiben és a konditeremben csak tanári felügyelettel lehet tartózkodni. A testnevelés órán kötelező a fehér póló vagy trikó és egy tetszőleges színű tornanadrág. A váltócipő kötelező. A gyakorlati foglalkozások öltözkését a szakoktatók határozzák meg.

Az oktatásra vonatkozó jogszabályokat a tanulók vagy képviselőik (diákképviselő, osztálytitkár) az iskolák titkárságán tanulmányozhatják.

Testnevelés órák alóli felmentést szakorvosi vélemény alapján az iskolaorvos besorolása szerint az igazgató adhat. Egy tanórára vonatkozó testnevelés alóli felmentést (egészségügyi okból) a szülő vagy a kollégiumi nevelő kérhet a tanuló számára.

Tanítási időben az iskola területének elhagyását az osztályfőnök – hiányása esetén az igazgató, az illetékes igazgatóhelyettes, a helyettes osztályfőnök – a gyakorlólhely területének elhagyását a gyakorlatvezető engedélyezheti.

Tilos a tanulónak az iskola területére gépjárművel, motorkerékpárral behajtani.

Tilos a tanulónak az iskola területén és iskolán kívül szervezett iskolai, kollégiumi rendezvényeken és programokon szeszes italt és kábítószer fogyasztania, dohányoznia, ott ittas, bódult állapotban megjelenni.

Ha a tanuló az iskolának, a kollégiumnak kárt okozott, az igazgató, a kollégiumvezető köteles a károkozás körülményeit kivizsgálni, arról jegyzőkönyvet felvenni, és az okozott kár nagyságát felmérni. Lehetőleg meg kell állapítani, hogy ki okozta a kárt, és ki volt a felügyeletet ellátó pedagógus. Ha a vizsgálat megállapítása szerint a kárt az iskola tanulója, a kollégium tagja szándékosan okozta, a vizsgálatról a tanulót, kiskorú tanuló esetén szüleit is haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatással egyidejűleg a szülőt fel kell szólítani az okozott kár megtérítésére. Ha a felszólítás nem vezet eredményre, vagy a szülő, illetőleg a tanuló a károkozás tényét vagy mértékét nem ismeri el, az iskola igazgatója, a kollégium vezetője a tanuló, illetőleg a szülő ellen pert indíthat.

Az iskola, a kollégium a tanulónak a tanulói jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonnyal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért teljes mértékben felel. A kártérítésre a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni azzal a kiegészítéssel, hogy az iskola, a kollégium a felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, amennyiben azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

A tanulók a tanuláshoz, az iskolai vagy gyakorlati munkához, illetve a tanuló rendszeres egészségügyi ellátásához szükséges felszerelést, eszközöket hozzák magukkal. Az iskola nem vállal kártérítési felelősséget a tanuló tanulmányai folytatásával összefüggésbe nem hozható dolgokban keletkezett káreseményekért. A tanulmányok folytatásához nem szükséges eszközt a tanuló köteles a tanítási órák alatt kikapcsolt állapotban táskájában tartani.

Amennyiben a tanuló elméleti vagy gyakorlati órán a munkájához nem szükséges eszközt (pl. mobiltelefont, walkmant, discmant, MP3 vagy MP4 készüléket, stb.) használ, köteles a készüléket kikapcsolt állapotban átadni az órát tartó tanárnak, aki azt a tanóra végén visszaadja. A tanár a készülék visszaszolgáltatását követően a tanuló osztályfőnökénél kezdeményezi fegyelmező vagy fegyelmi intézkedés foganatosítását.

Tilos az iskola területére fegyvert, fegyvernek látszó vagy egyéb baleset- illetve tűzveszélyes tárgyat hozni. E szabály megszegése fegyelmi intézkedést von maga után, függetlenül attól, hogy az eszközt a tanuló használta-e.

Tilos a tanítási órákon étkezni, innivalót fogyasztani és rágógumizni.

5. Az iskola munkarendje

Az iskola **éves munkatervét** az igazgatóság javaslata alapján a tantestület fogadja el. Elfogadás előtt ki kell kérni a tanulókat érintő intézményi szintű programokat illetően az iskola diákönkormányzat és az SZMK véleményét is.

Az **iskola éves feladat-és ütemtervét** az iskola nevelőtestülete fogadja el. Az elfogadás előtt ki kell kérni a tanulókat érintő programokat illetően az iskolai diákönkormányzat, továbbá, ha a gyakorlati képzés nem az iskolában folyik, a gyakorlati képzés szervezőjének véleményét is.

Az iskola éves munkatervét valamint a feladat-és ütemtervét az érvényes jogszabályok és a Szakképzési Centrum útmutatása alapján kell elkészíteni.

A tanítás helyei az iskola épülete, a sportpálya, a könyvtár, a kollégium, a tanműhelyek, az iskolai gyakorlati oktatás helyszínei.

A szakképzésben az oktatás általában kéthetes, illetve a szakmai programoknak megfelelő ciklusban szervezhető.

A tanítási az elméleti/elméletigényes gyakorlati órák 45 percesek. Az egyes tanítási órákat 10 illetve 20 perces szünetek közbeiktatásával tartjuk. Indokolt esetben az igazgató rövidített órákat és szüneteket rendelhet el.

A Digitális Középiskola jelenléti konzultációs óráinak rendjét az iskola a tanév elején kialakítja, azt minden e-tanuló számára elérhetően az ITAK-on keresztül nyilvánosságra hozza.

Az időbeosztást az igazgató a munkaközösség véleményének kikérésével állítja össze minden tanév kezdete előtt és a tanévnyitó értekezleten az iskolai nevelőtestület hagyja jóvá. A diákokat az időbeosztásról az első tanítási héten a szakoktató tájékoztatja, a beosztást a tanulók számára is hozzáférhető helyen (pl. folyosó, honlap) el kell helyezni. A gyakorlatok időbeosztása eltérhet a csengetési rendtől.

A tanórak/ foglalkozások közti szünetekben a tanulók felügyeletéről – az ügyeleti beosztásnak megfelelően - a szaktanárok/szakoktatók gondoskodnak. Az iskola rendjének biztosítása érdekében tanulói ügyelet szervezhető.

„Becsengetésre” a tanuló köteles a foglalkozási helyéhez megérkezni - és a hely szabályozása szerint - előkészülni a foglalkozásra. A foglalkozást tartó pedagógus a megközelítés körülményeinek figyelembe vételével köteles elindulni foglalkozásának pontos megtartására.

Az elméleti tanórák időbeosztása:

A rövidített csengetési rend esetén a tanórák időtartama 30 perc, a tanórák között szünet 10 perc. Az első tanóra kezdete megegyezik az iskola csengetési rendje szerinti első óra kezdetével.

A "kapcsolt" testnevelési órákat szünet közbeiktatása nélkül folyamatosan tartjuk.

Tanítási napokon az utolsó dupla órák összevonva is tarthatók, időtartamuk kétszer 45 perc.

A tanórát késve kezdő, a szünetet a tanóra meghosszabbításával megrövidítő tanár a diákok jogait sérti.

0. óra	7 ¹⁰ – 7 ⁵⁵
1. óra	8 ⁰⁰ – 8 ⁴⁵
2. óra	8 ⁵⁵ – 9 ⁴⁰
3. óra	9 ⁵⁰ – 10 ³⁵
4. óra	10 ⁴⁵ – 11 ³⁰
5. óra	11 ⁴⁰ – 12 ²⁵
6. óra	12 ⁴⁵ – 13 ³⁰
7. óra	13 ⁴⁰ – 14 ²⁵
8. óra	14 ³⁰ – 15 ¹⁵
9. óra	15 ²⁰ – 16 ⁰⁵

A gyakorlati tanórák időbeosztása:

Általános szabály, hogy a gyakorlati tanóra hatvan perces. Amennyiben a gyakorlati csoportban van fiatalos tanuló, akkor a gyakorlati képzés nem haladhatja meg a 7 tanórát egy nap. Ha a gyakorlati csoport tagjai nagykorúak, akkor nyolc tanóra szervezhető egy napra.

0. óra	7 ⁰⁰ – 8 ⁰⁰
1. óra	8 ⁰⁰ – 9 ⁰⁰
2. óra	9 ⁰⁰ – 10 ⁰⁰
3. óra	10 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰
4. óra	11 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰
szünet	12 ⁰⁰ – 12 ³⁰
5. óra	12 ³⁰ – 13 ³⁰
6. óra	13 ³⁰ – 14 ³⁰
7. óra	14 ³⁰ – 15 ³⁰
8. óra	15 ³⁰ – 16 ³⁰

A rövidített csengetési rend esetén a tanórák időtartama 30 perc, szünet nélkül tartandó.

A felnőttoktatás esti munkarendjében tanulók számára a fenti tanóra beosztás az alábbiakkal egészül ki:

Amennyiben a gyakorlati órák száma egy napon belül a 4,5 órát meghaladja a 4. tanóra után kötelező 30 perc megszakítás nélküli szünetet tartani. A gyakorlati képzésnek legkésőbb 22 órakor be kell fejeződnie.

A hetes kötelességei, feladatai

- ✓ Az osztály munkájának zökkenőmentessége érdekében minden osztályban hetesek vannak. A hetesek kiválasztása az osztályon belüli megállapodás útján történik. Az egészségügyi és szociális szakképzésben osztály-megbízott látja el a hetes teendőit.
- ✓ A hetesek megbízatása a hét első tanítási napjának reggelétől a hét utolsó tanítási napján, a tanítás befejezéséig tart.
- ✓ A hetesek személyét úgy kell kijelölni, hogy csoportbontás esetén is legyen minden csoportban hetes.
- ✓ Egy osztályban mindig két hetes van. Ha egyik vagy mindkettő hetes hiányzik, úgy az osztálynak - az osztályfőnök figyelmeztetése nélkül - kötelessége új hetest választani.
- ✓ Kötelesek jelezni a szaktanárnak vagy az osztályfőnöknek, ha egy tanítási napra bejelentett 2 témazáró dolgozatnál többet szeretne a szaktanár írni.
- ✓ A hetesek ügyelnek a foglalkozási hely tisztaságára, rendjére,
  - szellőztetnek, gondoskodnak krétáról, szivacsról,
  - gondoskodnak a táblatörlésről,
  - óráközi szünetekben figyelmeztetik a házirend megszegőit,
  - számba veszik a hiányzókat,
  - jelentik a pedagógusnak a létszámot, a csoportban felmerült konfliktust, illetve, ha valamely berendezési tárgy elromlott, vagy szándékos rongálást tapasztalnak,
  - ha a foglalkozás kezdete után 5 perccel nem jelenik meg az órát tartó pedagógus, jelentik a tanári szobában, az igazgatóhelyettesi irodában, gyakorlati foglalkozás esetén a gyakorlati hely vezetőjének.

A tanulók kötelesek – legalább 10 perccel az első foglalkozás kezdése előtt – a foglalkozás helyszínére megérkezni.

Az iskolai, kollégiumi diákrendezvények legfeljebb 23 óráig tarthatnak.

Testnevelés órák, sportfoglalkozások gyakorlati foglalkozások alatt az öltözőket zárva kell tartani.

Az iskolai étkezést biztosító büfét tanítási idő előtt, tanítási idő alatt szünetekben, a menzát a 4. óra után lehet igénybe venni.

A tanulók a tanítási napokon hivatalos iskolai ügyeiket hétfőtől csütörtökig 8 és 15 óra, pénteken 8 és 12 óra között intézhetik.

A diákok a tanári helyiségekből pedagógusaikat kihívhatják, de oda be nem mehetnek.

Az iskola szorgalmi időben az SZMSZ-ben szabályozottak szerint, a tanítási szünetekben ügyeleti rend szerint tart nyitva. Az ügyeleti rendet tanévenként az igazgató határozza meg.

6. A tanuló munkájának elismerése, jutalmazásának elvei és formái

A diák tanulmányi munkájának minősítője az osztályozási rendszer. Az első félévben végzett munkát a félévi, a teljes tanévben végzett munkát az év végi osztályzat tükrözi, melyet a szaktanár/szakoktató állapít meg. Egy tanulói teljesítményre, pl. dolgozatra – az irodalom esszé kivételével-, egy érdemjegy adható. Az osztályozás, a magatartás és szorgalom jegyek megállapítása a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint történik.

A tanuló, a tanulók egy csoportja jutalomban, dicséretben részesülhet akkor, ha a tőle elvárhatónál jobb teljesítményt nyújt, így különösen ha:

- ✓ kimagasló tanulmányi eredményt ér el,
- ✓ versenyen, rendezvényen, egyéb programokon eredményesen képviseli az iskolát/intézményt, (a jutalom odaítélésénél figyelembe kell venni a résztvevők számát, az elért teljesítményt)
- ✓ kiemelkedő kulturális, művészeti, sport közösségi tevékenységet folytat,
- ✓ magatartásával, cselekedeteivel példát mutat társaiknak, öregbíti az iskola/intézmény jó hírnevét

A jutalom formái:

- ✓ könyv, könyvutalvány,
- ✓ ajándékutalvány,
- ✓ tárgyjutalom,
- ✓ oklevél
- ✓ jutalomutazás.

A kiemelkedő teljesítményű tanulók igazgatói és iskolai nevelőtestületi dicséretét, a jutalmakat általában a tanév végén ünnepélyes keretek között adjuk át. Az ünnepélyre a jutalmazott diák szüleit is meghívjuk.

7. Mulasztások igazolása

A tanuló az oktatási napokról, elméleti vagy gyakorlati foglalkozásokról, ünnepélyekről, iskolai tanulmányi kirándulásokról csak betegség esetén, előzetesen kapott engedéllyel, hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt hiányozhat.

A tanuló hiányzását, késését, az óra befejezése előtti távozását a tanórai valamint tanórán kívüli foglalkozásokról igazolni kell. A késések percben nyilvántartott idejét összegezni kell. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozások idejét, a késést illetve a befejezés előtti távozást egy igazolt vagy igazolatlan hiányzásnak kell tekinteni. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A szülő tanévenként legfeljebb 3x1 napra előre, írásban kérheti el a gyermekét az osztályfőnöktől. Az osztályfőnök indokolt esetben elfogadhatja, ha a szülő, gondviselő igazolja a tanuló betegség, rosszullet miatti hiányzását.

A hiányzás igazolása a kezelőorvos által az ellenőrzőbe adott eredeti igazolással történik, amit a kiskorú tanuló szülője is aláír. Az egészségügyi és szociális szakképzésben az orvosi igazolás is elfogadható. Ebben az iskolában az igazolásokat az osztályfőnök gyűjti, és szükség szerint ellenőrzi, adott tanévben megőrzi.

Szülői kérésre – különösen indokolt esetben – egy napnál hosszabb időre az igazgató engedélyezheti a távolmaradást.

Egyesületi (kulturális, sport) kikérővel 3 napnál hosszabb időre csak akkor engedhető el a tanuló, ha az osztályfőnök ehhez hozzájárul, és az igazgató engedélyezi. A tanuló a tanév kezdetén fennálló egyesületi tagságát szeptember végéig köteles igazolni az osztályfőnökének, ha a tagság tanév közben keletkezik/megszűnik, akkor 10 napon belül kell igazolást/értesítést benyújtania.

A betegséget vagy az egyéb váratlan ok miatti hiányzást tanköteles tanuló esetében a szülő (gondviselő), egyéb esetben a tanuló már az első napon köteles jelezni az iskola titkárságán, vagy egyéb módon köteles értesíteni a tanuló osztályfőnökét. A szakorvosi vizsgálatok a tanítási órák utánra teendők, kivéve, ahol erre nincs lehetőség.

Hatósági eljárás, illetve intézkedés esetén igazolt a mulasztás, ha a tanuló a megjelenésre felszólító iratot a hiányzást megelőzően bemutatja, és a megjelenést hatósági igazolással igazolja.

A legalább megyei szintű, vagy legalább 3 órát igénybe vevő verseny, tanulmányokkal összefüggő vizsga, esetén a versenyzőnek egy nap hiányzást az iskola igazol, ha a tanuló indulását a versenyen szaktanára támogatja. Az igazolt nap általában a verseny vagy a vizsga napja.

A tanulóknak lehetősége van **felsőoktatási intézmények nyílt napjain** részt venni az alábbi szabályok szerint:

- ✓ Igazolt hiányzásként dokumentálandó az egyszeri alkalommal történő látogatás, melyet a szülő írásban, az ellenőrzőben előre jelzett, és a tanuló nyílt napon való részvételét a meglátogatott intézmény által kiállított és hitelesített igazolás bizonyítja.
- ✓ Ha a tanuló a fent említett igazolást nem tudja felmutatni, hiányzását csak a szülő által igazolható 3 nap terhére lehet 1 igazolt hiányzásnak tekinteni.
- ✓ További nyílt napok látogatása kizárólag a szülő által igazolható 3 nap terhére történhet.

A járművezetéssel kapcsolatos vizsgákon való részvétel szintén csak a szülő által igazolható 3 nap terhére történhet.

A hiányzást annak megszűnése után legkésőbb 2 iskolai tanítási napon belül igazolni kell az osztályfőnöknél, annak távolléte esetén a helyettes osztályfőnöknél vagy az igazgatóhelyettesnél. Ennek elmulasztása esetén – függetlenül attól, hogy később a diák az igazolást bemutatta, vagy nem – a hiányzást igazolatlanoknak kell tekinteni.

Az iskolájukat tanulmányi vagy sportversenyen, külső rendezvényen képviselő tanulót, valamint az iskolai ügyeleteseket nem tekintjük hiányzónak.

Az előrehozott érettségit tevő tanulóknak –írásbeli (fiatalkorú tanuló esetében szülő által aláírt) kérelme alapján- osztályfőnöke az írásbeli és/vagy szóbeli vizsgára történő felkészülésére 2 napot igazolhat. A vizsga napja, vagy napjai nem számítanak bele a felkészülésre rendelkezésre álló 2 napba.

Országos versenyeket megelőzően felkészülés céljából igazgatói hatáskörben 1 nap adható a tanulónak.

Tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztása esetén értesíti a szülőt (gondviselőt). Az értesítésben fel kell hívni a szülő (gondviselő) figyelmét az igazolatlan mulasztás jogkövetkezményeire.

Ha a tanuló igazolatlan hiányzása eléri a 10 órát, az iskola értesíti nem tanköteles kiskorú tanuló esetén a szülőt, **tanköteles tanuló** esetén a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, az általános szabálysértési hatóságként eljáró kormányhivatalt - a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló kivételével –, a gyermekjóléti szolgálatot, továbbá gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot.

Ha a tanköteles, nem tanköteles kiskorú tanuló **ismételten igazolatlanul** mulaszt, az iskola értesíti a szülőt és a gyermekjóléti szolgálatot

Ha a tanulói jogviszonnyal rendelkező **nagykorú tanuló** igazolatlan hiányzása eléri a 10 órát, az iskola értesíti a tanulót és a területileg illetékes gyámhatóságot.

Ha a **tanköteles tanuló** igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a **harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot – a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló kivételével –, valamint ismételten tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében, továbbá gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő tanuló esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot.

Ha a **tanköteles tanuló** igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri az **ötven órát**, az iskola igazgatója haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és kormányhivatalt.

A jelentős számú igazolt és igazolatlan órák esetén alkalmazandó eljárást a Házirend 12. fejezete tartalmazza.

Igazolatlan hiányzás esetén alkalmazandó eljárások:

- ✓ 1 óra esetén a szülő írásban történő értesítése a hiányzásról,
- ✓ Fegyelmező intézkedések:
- ✓ 2-3 óra esetén osztályfőnöki figyelmeztetés írásban,
- ✓ 4-7 óra esetén osztályfőnöki intés írásban,
- ✓ 8-12 óra esetén igazgatói figyelmeztetés írásban,
- ✓ 13-18 óra esetén igazgatói intés írásban.

Fegyelmi intézkedések (fegyelmi tárgyalás alapján):

- ✓ 19-24 óra esetén megrovás,
- ✓ 25-30 óra esetén szigorú megrovás,
- ✓ 30 óra felett a **nem tanköteles** tanulónál tanulóviszony megszűnése (fegyelmi tárgyalás nélkül), a tanköteles tanulók esetében pedig áthelyezés másik tagintézménybe vagy másik intézménybe (fegyelmi tárgyaláson hozott határozattal).

A tanórai (konzultációs és digitális) foglalkozásokon való részvételre, a jelenlétre és a távolmaradásra vonatkozóan 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 143§.(7-9) kell figyelembe venni.

- ✓ A konzultációs órákról történő hiányzást előre jelezni kell (nem tanköteles tanuló tanévenként 3 konzultációs napot igazolhat saját magának).
- ✓ Az igazolást az osztályfőnökhöz 2 héten belül el kell juttatni, ha nem, akkor a mulasztás igazolatlanul minősül.

- ✓ A digitális órák esetében az igazolt hiányzás nem értelmezhető. A digitális tanórákon való részvétel kimutatása az ITAK alapján történik, a helyi tantervben előírt óraszám nem teljesítése igazolatlan órának minősül.
- ✓ A hiányzásokat félévente összesítjük, 20 igazolatlan felett a tanuló jogviszonyát kimaradás bejegyzéssel megszüntetjük
- ✓ Amennyiben a tanuló a tanórai foglalkozások több mint 50%-ról hiányzik, a tényt a kormányhivatal felé jelezni kell, melynek megbízottja ez esetben részt vehet a vizsgán.

8. Fegyelmező, fegyelmi intézkedések és alkalmazásuk elvei

Alapelvek

- ✓ Azokkal a tanulókkal szemben fegyelmező intézkedést kell érvényesíteni, akik az iskolai közösség bármely tagját jogai gyakorlásában akadályozzák (tanuláshoz, munkához való jog; az egészséghöz, az egészséges környezethez, a személyi sérthetlenséghez, a tulajdonhoz való jog); emberi méltóságát magatartásukkal sértik; szándékosan kárt okoznak.
- ✓ Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően súlyosabb fegyelmező intézkedés, vagy fegyelmi büntetés adásával el lehet térni.

Fegyelmező intézkedések

- ✓ szaktanári, szakoktatói, nevelői figyelmeztetés írásban,
- ✓ osztályfőnöki figyelmeztetés írásban
- ✓ osztályfőnöki, szakoktatói, nevelői intés írásban,
- ✓ igazgatói figyelmeztetés írásban,
- ✓ igazgatói intés írásban.

Ha a tanuló kötelezettségeit vétkesen és súlyosan megszegi, **fegyelmi eljárás** alá kell vonni. Fegyelmi eljárást csak a köteleességszegéstől számított három hónapon belül lehet indítani.

Fegyelmi eljárás indítását - pedagógus, szülő vagy tanulóközösség javaslatára - az osztályfőnök vagy az igazgató kezdeményezheti a gyermek-és ifjúságvédelmi felelősnél.

A fegyelmi eljárás lefolytatására az iskola igazgatója, intézményi szintű fegyelmi vétség esetében az intézmény igazgatója fegyelmi bizottságot hoz létre.

A fegyelmi tárgyalásra meg kell hívni a tanulót és a törvényes képviselőjét, a tanuló mentorát (amennyiben van), illetve a szülő kérésére a kisebbségi önkormányzat képviselőjét. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a törvényes képviselő tudomására kell hozni. A fegyelmi határozatot a tanuló – a törvényes képviselője – 15 napon belül megfellebbezheti.

A fegyelmi eljárás lefolytatását megelőző egyeztető eljárás szabályai:

A fegyelmi eljárást egyeztető eljárás előzheti meg, amelynek **célja** a köteleességszegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a köteleességszegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében.

Az egyeztető eljárás **menete**:

- ✓ Egyeztető eljárás lefolytatására a fegyelmi tárgyalást megelőzően lehetőség van. az egyeztető eljárás a felek közötti megállapodással zárul.
- ✓ A fegyelmi eljárást megindító határozatban tájékoztatni kell a tanulót, ill. kiskorú tanuló esetén a szülőt is az egyeztető eljárás igénybevételének lehetőségéről.

- ✓ Az értesített felek az értesítés kézhezvételét követő 5 tanítási napon belül, írásban jelenthetik be az iránti kérelmüket. Amennyiben a felek nem nyilatkoznak, késve nyilatkoznak, vagy nem kérik az egyeztető eljárás lefolytatását, úgy a fegyelmi eljárás folytatódik, és a tárgyalás megtartásra kerül.
- ✓ Az egyeztető időpontját- az érdekeltekkel egyeztetve- a tagintézmény igazgatója tűzi ki. Az egyeztető eljárás időpontjáról és helyszínéről, valamint az eljárás vezetésével megbízott személyről a feleket írásban értesíteni kell.
- ✓ Az egyeztető eljárást vezető személy kijelölésében a feleknek egyetértési joguk van.
- ✓ Az egyeztető eljárást az erre irányuló kérelmek beérkezésétől számított 15 napon belül le kell folytatni, és a megállapodást a feleknek meg kell kötni.
- ✓ Harmadszori kötelezettségzegés esetén a fegyelmi jogkör gyakorlója az egyeztető eljárás alkalmazását elutasíthatja.
- ✓ Amennyiben az egyeztető eljárás során írásban megállapodás született a sérelem orvoslásáról, úgy bármelyik fél kezdeményezésére az írásbeli megállapodás mellékelésével a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb 3 hónapra fel kell függeszteni. A felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a szülő nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, úgy az eljárást meg kell szüntetni.
- ✓ A megállapodást – amennyiben azt a felek kikötik – a kötelezettségzegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, illetve nyilvánosságra lehet hozni az előre meghatározott körben.
- ✓ Az egyeztetést végző személy feladata az, hogy meghatározza a felekkel történő személyes meghallgatás időpontját és körülményeit, valamint egyeztesse a felek álláspontjait.

Az egyeztető eljárás végén **megállapodás** születik, amely tartalmazza a kötelezettségzegő vezető út rövid leírását, a felek álláspontját, a sérelem orvoslását kitűző megállapodás tartalmát, a megállapodás nyilvánosságra hozatalának feltételeit és körét.

Az egyeztető eljáráson **résztevő felek**: a sértett fél és törvényes képviselője, a vétkes és törvényes képviselője, az eljárást lebonyolító „szakértő”, szükség szerint a meghívott felek.

Az egyeztető eljárásról minden olyan esetben - amelyben a felek közösen igénylik, jegyzőkönyv készül.

Fegyelmi büntetések

- ✓ megrovás,
- ✓ szigorú megrovás,
- ✓ áthelyezés az évfolyam másik osztályába, amennyiben ez lehetséges,
- ✓ meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,
- ✓ áthelyezés másik tagintézménybe,
- ✓ áthelyezés másik iskolába,
- ✓ eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- ✓ kizárás az iskolából.

Az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától”; valamint a „kizárás az iskolából” fegyelmi büntetések tanköteles tanulóval szemben nem alkalmazhatóak.

Fegyelmező, fegyelmi intézkedésben kell részesíteni a tanulót különösen akkor, ha

- ✓ alapvető felszerelés nélkül jelenik meg a tanítási órán, és a szaktanár javasolja a fegyelmező, fegyelmi intézkedést,

- ✓ veszélyezteti mások testi és vagyontárgyainak (ruházat, stb.) épségét,
- ✓ nem tartja be a munka- és balesetvédelmi előírásokat,
- ✓ sorozatosan zavarja a tanítási órát, gyakorlati foglalkozást,
- ✓ tiszteletlen társaival vagy a felnőttekkel szemben,
- ✓ aki az iskola területét tanítási időben engedély nélkül elhagyja,

Legalább igazgatói intőt kell kapnia annak a tanulónak,

- ✓ akinek az iskolát kellene képviselnie versenyen vagy rendezvényen, de arról igazolatlanul távol marad,
- ✓ aki iskolán kívül szervezett iskolai/intézményi/kollégiumi rendezvényeken és programokon dohányzott.

Fegyelmi felelősségre vonást kell alkalmazni annál a tanulónál, aki az iskola/kollégium területén dohányzik, aki iskolai hivatalos iratot megrongál, érdemjegyet, aláírást, orvosi igazolást hamisít.

A **legsúlyosabb fegyelmi büntetést** kell alkalmazni, - "áthelyezés másik tagintézménybe", „áthelyezés másik iskolába”, „az eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától”, "kizárás az iskolából", vagy „kizárás a kollégiumból” – annál a tanulónál, akiről a fegyelmi eljárás során bebizonyosodik, hogy az **iskolában, iskolai vagy intézményi rendezvényen, programon**

- ✓ szándékos rongálást, vagy lopást követett el,
- ✓ verekedést kezdeményezett,
- ✓ bárkit megfélemlített, terrorizált,
- ✓ a nevelési-oktatási intézményben, kollégiumban vagy az iskolai rendezvényen szeszes italt fogyasztott, vagy társainak adott, illetve oda ittasan érkezett,
- ✓ a nevelési-oktatási intézményben, kollégiumban vagy az iskolai rendezvényen kábítószer fogyasztott, vagy társainak adott, vagy már úgy érkezett, hogy kábítószer hatása alatt állt.

9. A tanulók önszerveződésének, véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának formái:

- ✓ osztályfőnöki-, nevelői óra keretében
- ✓ alkalmi felmérések révén,
- ✓ osztályképviselőkön keresztül a diák önkormányzati megbeszéléseken,
- ✓ diákközgyűlésen,
- ✓ közvetlenül az igazgatóhoz, igazgatóhelyettesekhez, kollégiumvezetőhöz fordulva,
- ✓ az iskolai DÖK vezetőin keresztül az iskola igazgatójához vagy közvetlen helyetteseihez fordulva.

A tanulók rendszeres tájékoztatásának formája és rendje

- ✓ Tanulóink a tanulói jogok gyakorlásához szükséges információkat az osztályfőnöktől (többek között az osztályfőnöki órákon) a szülőktől (szülői értekezleteket, fogadóórákat követően) az iskolai hirdetésekben, a Diákközgyűlésen a diákönkormányzattól, az iskola faliújságán, az elektronikus napló rendszerén, illetve az iskola honlapján keresztül kaphatják meg.
- ✓ Tanulmányokkal, személyt érintő kérdésekről tájékoztatást az osztályfőnöktől és a szaktanároktól, illetve az elektronikus napló rendszerén keresztül kaphatnak diákjaink.

Véleményezési jog szempontjából a tanulók nagyobb közösségének minősül az egyes iskolákban az érintett osztály, évfolyam, iskolatípus vagy az egész iskola tanulólétszámának 50%-a.

A diákönkormányzatokat segítő pedagógusok minden hónapban legalább egy alkalommal megbeszélést tartanak a diákönkormányzat tagjaival.

Az iskola vezetősége legalább félévente megbeszélést tart a diákönkormányzat vezetőinek, a kollégiumi diákönkormányzat képviselőjének és minden érdeklődő diáknak.

Az iskola vezetősége részt vesz a diákközgyűléseken, amit küldöttközgyűlésként szerveznek meg.

A diákönkormányzatok képviselői javaslataikkal, észrevételeikkel bármikor megkereshetik az iskola igazgatóját, vezetőit. A diákönkormányzat javaslataira, észrevételeire az igazgatónak 15 napon belül reagálnia kell.

A faliújságra a tanulókat érintő iskolán kívüli hirdetményeket csak az igazgató engedélyével lehet kifüggeszteni.

A tanév során egy tanítási nélküli munkanap (diáknap) programját az iskolai nevelőtestület véleményének kikérésével a diákok határozzák meg.

A diákönkormányzatok működéséhez, programjaik szervezéséhez az iskola helyet és technikai hátteret biztosít.

Az intézmény diákságát az iskola vezetősége előtt a diákönkormányzat képviseli. Az iskolai DÖK-be minden osztály delegál egy-egy képviselőt.

Az iskola igazgatója évente legalább két alkalommal megbeszélést tart a diákönkormányzat vezetőivel.

Az iskolai diákönkormányzat képviselői javaslataikkal, észrevételeikkel bármikor megkereshetik az iskola igazgatóját, igazgató-helyetteseit. A diákönkormányzatok javaslataira, észrevételeire az igazgatónak 15 napon belül reagálnia kell.

10. Gyakorlati oktatás

Az iskolai gyakorlati oktatási helyen a munkaidő kezdetét, a szüneteket és a munkaidő végét a szakképzési törvény és a szakmai program alapján az igazgató és a gyakorlati oktatásvezető, illetve a szakmai munkaközösség-vezető határozza meg. Erről a diákokat a szakoktató tájékoztatja.

A tanuló köteles a munkaidő megkezdése előtt munkaruhába átöltözni.

A tanuló munkaidőben a munkahelyét csak indokolt esetben és csak szakoktatói vagy tereptanári engedéllyel hagyhatja el.

A szakoktató köteles lezárni az öltözőhelyiséget. Amennyiben a tanuló lopást, rongálást tapasztal, azonnal jelenti a szakoktatónak.

A tanuló köteles a rábízott eszközöket, szerszámokat és felszereléseket tisztán tartani, megőrizni, karbantartásukról gondoskodni. Ezekért anyagi felelősséggel tartozik.

Köteles környezetét rendben tartani, munkaterületét a munkaidő végén kitakarítani.

Valamennyi tanulónak rendelkezni kell egyéni tisztálkodó felszereléssel, saját törölközővel.

Amennyiben a gyakorlati oktatás külső munkahelyen, gazdálkodó szervezetnél folyik, a tanuló az iskolai házirend mellett, a tanulónak a munkahely rendjét is ismernie kell, s az ottani szabályokat be kell tartania. Ebben az esetben, a tanuló munkarendje igazodik a gyakorlati képzést biztosító munkarendjéhez.

A tanulóknak be kell tartaniuk a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat, vigyázniuk kell saját és tanuló társaik testi épségére.

11.A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a követelményeket minden kötelező és választott tantárgyban, illetve tananyagegységben a tanév végén legalább elégséges szinten teljesítette.

A továbbhaladás feltételeit – az emelt szintű felkészítő tantárgyak kivételével – a helyi tanterv és a középiskolák számára kiadott kerettanterv tartalmazza. Az emelt szintű felkészítő tantárgyak esetén a továbbhaladás feltétele a 40/2002. (V. 24.) OM rendelettel kiadott részletes érettségi vizsgakövetelményekben emelt szintre előírt követelmények teljesítése.

A tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapítása az iskolai nevelőtestület jogkörébe tartozik. Az egyes tanulók év végi osztályzatát az iskolai nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanév végi elégtelen minősítés javítóvizsgán javítható, legfeljebb három tantárgyból.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozását az SZMSZ és a Pedagógia Program tartalmazza.

- ✓ A javítóvizsga időpontjáról a tanuló tájékoztatást kap a tanévzáró ünnepélyen, illetve tárgyév június 30-ig a tanulói hirdetőtáblán ismertetni kell.
- ✓ A tanuló különbözeti, osztályozó vizsgájával kapcsolatban az iskola igazgatója határozatot hoz, melyben meghatározza a vizsgatárgyakat, a vizsga időpontját, a vizsgatartalmakra vonatkozó tájékoztatás végső határidejét.
- ✓ Az osztályozó, különbözeti vizsga esetén a szaktanár által meghatározott témaköröket írásban a tanuló rendelkezésére kell bocsátani az igazgatói határozatban megjelölt időpontig.
- ✓ Az osztályozó vizsgák időpontjáról a tanulót/szülőt a vizsga előtt legalább tizenöt nappal értesíteni kell.
- ✓ Ha a tanuló a kijelölt időpontban a vizsgán – javító, osztályozó, különbözeti - igazoltan (alapos indok miatt) nem tud megjelenni, a vizsgát az igazgató által meghatározott későbbi időpontban leteheti
- ✓ Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
- ✓ Javítóvizsga letételével folytathatja tanulmányait az a tanuló, aki az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.
- ✓ Az intézmény által szervezett, a tanév rendjében meghatározott belső vizsgákat a tárgyév május-június havában kell megtartani.

A 20/2012/ EMMI rendelet alapján, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja

- ✓ a középfokú nevelés-oktatás szakaszában a kétszázötven tanítási órát,
- ✓ a szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában tanítási órák húsz százalékát,

- ✓ egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A szakképzésről rendelkező törvény szerint a szakképzésben:

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanulószereződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

Ha a tanuló mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében az iskola nevelőtestülete a pedagógiai program részét képező szakmai programban meghatározottak szerint dönt, gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára.

Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs, vagy az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta, és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára az iskola nevelőtestülete dönt.

12.A tanulói jogviszony szüneteltetése, megszűnése.

Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján, szakgimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó középiskolai évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján, ha a tanuló a szakképzésben nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, szakképző iskolában folyó szakképzésben,

Szakközépiskolában folyó szakképzésben, ha a tanuló jelentkezik szakmai vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,

Szakközépiskolában folyó szakképzésben, ha a tanuló nem jelentkezik szakmai vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállításának napján,

Szakközépiskolában folyó szakképzésben, ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, vagy a tanuló nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább.

Megszűnik a tanulói jogviszony a tankötelezettség megszűnése után – ha a szülő a tanuló egyetértésével, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad –, a bejelentés tudomásulvételének napján.

Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanuló tanulói jogviszonyát – a tanköteles tanuló kivételével – fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján. Ezen rendelkezés nem alkalmazható, ha a tanuló hátrányos helyzetű.

Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével – ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette. Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulónak a tanulói jogviszonya is, aki a nappali rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, vagy a tanuló abban nem kíván részt venni.

Ha a többcélú intézmény több iskolatípus feladatait is ellátja, a tankötelezettség ideje alatt a tanulói jogviszony nem szüntethető meg, amíg a tanulmányok folytatására bármelyik iskolai feladatot ellátó intézményegységben lehetőség van.

A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt.

Ha a tanulói jogviszony megszűnik, a tanuló adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg az iskola nyilvántartásából törölni kell.

Megszűnik a vendégtanulói jogviszony, ha azt a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola igazgatója a tanuló, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülője kérelmére megszünteti. Az iskola igazgatója megszüntetheti a vendégtanulói jogviszonyt akkor is, ha a tanuló a foglalkozásokról igazolatlanul legalább tíz alkalommal távol maradt, vagy a tanuló a vendégtanulói jogviszonyból eredő kötelezettségeit nem teljesítette. A vendégtanulói jogviszonyt létesítő intézmény vezetője a jogerőre emelkedett döntésről értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt és a tanulóval tanulói jogviszonyban álló iskola igazgatóját.

Tanév közben szűnik meg a kollégiumi tagsági jogviszonya annak a tanulónak, akinek a tanulói jogviszonya - az áthelyezést kivéve - tanév közben szűnt meg, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésével.

A kollégiumi tagsági jogviszony megszűnéséről a kollégium vezetője írásban értesíti a tanulót - kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét - és az iskola igazgatóját.

Ha a kollégiumi tagsági jogviszony megszűnik, a tanuló adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg a kollégium tanulói nyilvántartásából törölni kell.

13.A térítési díj, tandíj, hozzájárulás fizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályok

Az iskola igazgatója a hatályos jogszabályok, a fenntartói rendelet és a főigazgatói utasítások alapján minden tanévben elkészíti a térítési díjakra, tandíjakra vonatkozó igazgatói határozatot.

A tanuló, szülő (gondviselő) tájékoztatást kérhet a fizetési kötelezettséggel kapcsolatban az iskola igazgatójától, igazgató helyetteseitől.

Az étkezési térítési díjakra vonatkozó eljárást Tamási Város Önkormányzatának rendelkezései szabályozzák.

14.A szociális támogatás megállapításának és felosztásának elvei

Az iskola, a fenntartó évenkénti rendeletében hozott döntése alapján, rendelkezhet diák szociális alappal.

A tanulók részére biztosított szociális támogatások odaítéléséről az osztályfőnök és a DÖK véleményének a kikérése után, az igazgató dönt.

A szociális a támogatások odaítélésénél előnyt élvez az a tanuló, aki hátrányos helyzetű, akinek egyik vagy mindkét szülője, gondviselője munkanélküli, akit az egyik szülője egyedül nevel, akinél a család egy főre jutó jövedelme nem éri el a mindenkori minimálbér összegét, vagy aki állami gondozott.

15.Egyéb rendelkezések

Az iskolai ünnepélyeken a pedagógusoknak és diákoknak ünnepi öltözékben kell megjelenni. **Az ünnepi öltözet**

- ✓ **lányoknál:** fehér blúz sötét szoknya vagy nadrág, iskolai sál,
- ✓ **fiúknál:** fehér ing, sötét nadrág, iskolai nyakkendő.

Az iskolarádiót - az iskola megbízott felnőtt dolgozójának vezetésével - a tanulók szerkeszthetik. Az iskolarádió célja elsősorban a diákok tájékoztatása.

Az iskolarádió általában az alábbi időpontokban és helyeken működik:

- ✓ az első óra előtt a tantermekben,
- ✓ az első, második szünetben, az iskolaépületekben.

A tanulók iskolai újságot szerkeszthetnek. Ennek megjelenéséhez igazgatói engedély szükséges.

Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendőket az SZMSZ, illetve az iskolai prevenció program tartalmazza.

16.Értelmezés

- ✓ **fokozatosság elve:** a fegyelmező és fegyelmi intézkedések kiszabásakor a tanuló nem részesülhet egy tanítási éven belül kétszer ugyanolyan súlyú fegyelmező vagy fegyelmi intézkedésben, a tanulót a vétség súlyától függően minimum egy fokozattal súlyosabb fegyelmező, ill. fegyelmi intézkedésben kell részesíteni.
- ✓ **A fokozatosság elve szaktanári figyelmeztetés esetén** úgy érvényesül, hogy tanulónak két különböző tantárgyból összesen maximum két ilyen büntetés lehet addig, amíg nincs más fokozata.
  - Ugyanabból a tantárgyból – ugyanattól a szaktanártól – nem lehet kettő.
  - Nem lehet három egymástól független szaktanári sem.
  - Ha tanulónak már van legalább egy osztályfőnöki figyelmeztetése, akkor szaktanári figyelmeztetés nem adható.

- ✓ Fokozatosság elve a **hiányzásokkal** kapcsolatos fegyelmező és fegyelmi intézkedések esetén (Házirend 7.21. pontja) Az igazolatlan hiányzások számát összegezni kell. A következő fegyelmező/fegyelmi fokozat akkor adható, ha tanuló eléri a Házirend 7.21. pontjában meghatározott igazolatlan órák számát. (Pl. amennyiben a diáknak 4 óra igazolatlan órája volt, amiért már kapott osztályfőnöki intést, a következő (5.) igazolatlan hiányzása esetén nem kell következő fokozatban részesíteni, amíg el nem éri a házirendben meghatározott 8 igazolatlan órát.)

17.Záró rendelkezések

Az elfogadott vagy módosított házirendet nyilvánosságra kell hozni. A jóváhagyott házirend egy-egy példányát a diákönkormányzatnak is át kell adni.

A házirend egy-egy hatályos példánya megtekinthető az iskolai könyvtárakban, az iskolatitkárságokon, az iskola honlapján, az elektronikus napló rendszerében, a tanáriban, az iskola igazgatójánál, a helyetteseknél, az osztályfőnököknél, a diákönkormányzat munkáját segítő tanároknál.

A házirendet minden tanév elején ismertetni kell a diákokkal és annak tudomásulvételét aláírásukkal igazolják.

A házirend rendelkezéseinek a tanulókra és a szülőkre vonatkozó szabályait minden tanév elején az osztályfőnököknek, csoportvezetőknek meg kell beszélni

- ✓ a tanulókkal osztályfőnöki órán,
- ✓ a szülőkkal szülői értekezleten.

A házirendről minden érintett tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyetteseitől, a diákönkormányzatot támogató tanártól - előre egyeztetett időpontban.

E házirend határozatlan időre szól. Felülvizsgálatát tanévenként elvégezzük. A felülvizsgálati cikluson belüli módosításra a nevelőtestület, a diákönkormányzat, ill. a szülői közösség írásban tehet javaslatot a diákönkormányzatnál vagy az iskola igazgatójánál. A javaslatról a nevelőtestület dönt. A módosítás elfogadásáról kétharmados többséggel kell döntést hozni. Módosítás esetén is végig kell járni a legitimációs utat.

E házirend a szükséges egyeztetések lefolytatása után, az intézmény vezetőjének előterjesztése nyomán, a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség egyetértésével, a nevelőtestület elfogadó határozatával született meg 2016. október 15. napján, Tamásiban.

E házirend az elfogadás napján lép hatályba.